

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő: Perjessy Lajos

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítottatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyilatárban egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi márczius 26-án.

13. szám.

Szellemi arisztokrácia.

Nincs ranghoz, nincs születéshez, nincs osztályhoz, nincs semmihez se kötve, amit a társadalom adhat, se vagyonhoz, se vagyontalansághoz.

Ezt minden egyén mint isteni adományt, hozza magával s örökölni nem hagyhatja utódaira, hanem csak az egész emberiségre, a sokaságra műve alakjában.

Hogy azonban az egyén tagjává lehessen egy-egy nemzet vagy társadalom arisztokráciájának, ahhoz szükséges, hogy veleszületett talentuma érvényesült legyen, ő az emberi közösségben, melynek tagja, bizonyos elismerésre, állásra, befolyásra szert is tett legyen.

A szellemi arisztokrácia az a nem szervezett testület, mely a sokaság szellemi termeléseiben a vezérlő, irányadó szerepet játsza tudásánál, tehetségénél és munkarejénél fogva.

Nincs a foglalkozás ágaihoz sem kötve.

Művészet, szépliteratura, tudomány, egyházi és közszolgálat, kereskedelem, ipar és gazdaság beállíthatja emberét a civilizáció e vezérgárdájába.

Minthogy pedig nem elég a tehetség, hanem kell hozzá készség, iskolázás, műveltség:

világos, hogy avagyonos osztályok annyiban elsőbbségben vannak, hogy gyermekeiknek a legkötünőbb iskolázatással szolgálhatnak. A vagyontalan tehetségek tanulókora ellenben nem ritkán nehéz Kálvária-út, akkor is a legkorlátozottabb eszközökkel, kétségbeejtő kitérésekkel, jellem- és életmésztő küzdelmekkel.

A szellemi arisztokráciát a maga törekvésében az a nemesebb becsvágy vezérli, a mely nélkül valódi tehetség nincsen. Hivatásának érzete ez; a vágy, hogy a közjó szolgálatában meghatározó, alkotó szerepe legyen. A vagyonosnak itt ismét elsőbbsége van: minden gond alól fölmentve, gondtalan élhet a halhatatlanságnak. Összeköttetései, anyagi eszközei tért nyitnak neki korán és semmi nem gátolja talentuma szárnyalását.

A vagyontalan elsőbbséget is pozícióért küzd. Törekvéseinek anyagi alapot kénytelen szerezni, hogy megélhessen, esetleg családot alapíthasson és hogy azután élhessen hivatásának. Természetesen, a kettő nem külön utakon keresi a jövőt, hanem egyazon az úton: a költő verseivel, a szak tudós tudományával küzd a létért és a bábért.

A nemzet virágzása manapság szellemi arisztokráciájának munkájától, munkája becsétől és eredményeitől függ.

Ez az arisztokrácia termeli a szellemi közvagyon, mely a nemzet munkáinak műhelyeiben: iskolában, műintézetekben, gyárakban, törvényhozásban stb. feldolgozva forgalomba kerül.

A küzdelemben, a pálya kezdőrészein sok hős elhull, elvérzik, kimerül, vágyától ép úgy emészte, mint szegénységétől.

De aki győz akadályokon, az előtt megnyílik a jövő, az állam, a társadalom, a magánvállalkozás rájuk teszi a kezét, mint a legbecsesebb tőkére, amely maga kamatozik és kamatoztatja az anyagot.

Belőlük él és gyarapszik a nemzet.

Ők haszna és disze a köztársaságnak. Egyetemi tanszékek, iskolai igazgatóságok, művészeti és közművelődési intézmények elnöksége, állami hivatalok, irodalmi vállalatok versengenek értük. A pénzevolúciónak e mozgalmas korában vagyona is szert tehetnek, ha vágyukkal egyezik.

A közélet nagy fogyasztása szellemi tőkében, biztos existenciával kínálja őket.

Sőt öröklött és szerzett vagyonnál biztosabb alapja ma az életnek jellem és tehetség és a tudás.

K. Sz.

Herczeg Ferencz diadala.

Rég nem látott, és nálunk Verseczen nagy feltűnést keltő módon fogadta közönségünk mult hetfőn városunk nagy fiát Herczeg Ferenczet, ki egy rohamra, s a „dolovai nabob leá-

Tárcza.

Liza kisasszony.

Irtá és felolvasta Verseczen az árvaház javára rendezett estélyen f. hó 21-én

Herczeg Ferencz.

Liza félfejjel kisebb volt valamennyi névjénél, de őt kilóval többet nyomott a Gyurkovits-leányok átlagos súlyánál. Ezt az átlagos súlyt a nagyságos asszony egyszer s mindenkorra ötvennyolcz kilóban állapította meg. A ki a leányok közül ennél többet nyomott, az Banting-kúrát használt; a ki kevesebb volt, vaspirulákat szedett.

Különös ismertető jele volt az ötödiknek az a provokáló anyagjegyzék az állán. Jellemző tulajdonságai közé tartozott, hogy nem szeretett korán fölkelni, nem nagyon szeretett táncolni és egyetértett Korányi professzorral abban, hogy szivből gyűlölte a fűzöt.

Ez utóbbi ellenszenvénél fogva esudálatos gyakorlatokra tett szert a reá kényszerített kinzósztók köz gyors levetésében. A távozó vendégektől még karsú danczderékkel búcsúzott el a lépcsőn, az ablak előtt üggető kocsi után már kényelmes házi zubbonyban integette.

Azt mondtam, hogy Liza nem szeretett nagyon táncolni és most úgy érzem, hogy kockáztatott dolog tőlem, midőn az izgékony, örökké nyug-

hatatlan, tánczra termett és rendszeren az ájulásig beüzött Gyurkovits-leányok hugaról ilyeneket állítok.

Saját szavahihetőségem érdekében szeretném tehát, ha futólagos pillantást vetnének Gyurkovits Liza kis leány korára, — meglehet, hogy a gyermek egyéni diszpozícióiban megtalálják azt a bizonyos vörös fonalat, mely a kisasszony különöz hajlamainak megértéséhez vezet.

Már polyás baba korában kövér Lizinek hívta a eselédesség és Lusta Lizinek a család. Pedig egyik név sem illett reá annyira, mint illet volna a Jó Lizi név.

Annyira jó volt, hogy még fogzása idején is siketnémának tarthatták, mert sohasem hallották a hangját. Ha hajnalban fölébredt a bölesőjében, nem sietett az általános figyelmet fülhasító visítással magára terelni, hanem összeránczolta a pisze orrát és esendes gügyögéssel várta, hogy tudomást vegyenek róla.

Ha este a lakás valamelyik zúgában lefektették, más babák példájára nem próbálta a napot sirással megállítani utjában, hanem figyelmesen és komolyan szemlélgette a szoba menyezetét, míg minden nagyobb szenzáció nélkül elaludt.

Mikor már karon ülő baba volt, nem egy jelet adta önzetlenségének. A esörgettyűjét naiv nagylelkűséggel akárhányszor odadobta a dada sarkában kullogó komondornak, a vajás zsemlejét egyszerű felszólításra odaadta bárkinek, néha pedig felszólítás nélkül is utána lökte az udvaron szállongó fecskének.

Liza dadája gyakran demonstrálta a gyermek jó szívet a kertkerítés mellett, a gyermeknevelés iránt melegen érdeklődő méntelepi katonák előtt.

(Ezek a méntelepi katonák minden tavasszal párosával jöttek Bács-Tamára, egy királyi mén kíséretében. Egy-két hónap mulva aztán a gyermekbarát közlegényt rendszeren stokházbá vitték, a káplárt pedig ispotályba, a Gyurkovits-ház egyik nőcselédjét az auditor megkeresésére kihallgatta a szolgabíró, tanunak, a súlyos testi sértéssel komplikált fegyvelemsértési ügyben . . .)

Nagy igazságtalanság rejlik abban, hogy, míg Lizinek gyermekkorában erényül tudták be egészséges álmát, addig hosszúsóknys korában akárhányszor kázust csinált belőle a korán kelő nagyságos asszony.

Reggelenként, ha Liza még a párnák közt hevert és azon búszult, hogy miért is inkompatibilis a puha ágy a meleg reggelivel: Gyurkovitsné rendszeren benyitott és hathatós szavazatával diadalra segítette az ágy fölött. Ilyenkor néha azt mondta Lizának:

— Majdnem olyan kövér vagy már, mint az árendás felesége és mégis mindig alszol!

E öltetett hasonlat volt, mert az árendás feleségének négy tisztán megkülönböztethető álla volt egymás alatt, (az első és a második szakállas volt!) Liza rózsás állat pedig egyetlen egy, szelid hajlású vonal kötötte össze a nyakával.

nyá"-val és pár év óta kiadott műveivel meghódította a haza irodalompartoló közönségét.

Hozzá vagyunk szokva mi itt a délvidéken, hogy a nyelv, nemzetiség és vallás külsősége miatt a legjobb akaratú intencziók közé is odakeveredik némi disszonancia, és éppen azért örömmel kell konstatálnunk, hogy akkor, midőn Herczeget, a magyar irodalom ez egyszerre feltűnt csillagát kellett üdvözlünk, — lehullott a köztünk lévő válaszfal, s az egymással homlokegyenest ellenkező nézetben levő polgárok egyetértettek abban, hogy az ováció legyen fényes, legyen impozáns, méltó a város polgárságához, méltó a város nagy fiához.

Ugy is történt!

Valóságos láz fogta el városunk polgárságának vezéregyéniségeit, midőn megjött a híre, hogy Herczeg közénk jön, hogy felolvasást fog tartani.

Hetfőn reggel hosszú kocsisor vonult ki a vasúthoz Herczeg fogadtatására. Elhangzott az üdvözlő beszéd, meghatottan válaszolt az ünnepelt s a bevonulás impozáns látványt nyújtott. (Egy szemfüles fotografus mindjárt sietett is megörökíteni a jelenetet.)

Délelőtt egymást érték a gratulálók.

Este a verscezi férfi dalárda adott az ünnepeltnek szerenadét. Pompás két magyar dalt énekelt. A dalegyettagjainak nevében Million Methud, a „Werschetzer Gebirgsbote» szerkesztője szónokolt, majd ezután 130 teritékes bankett tartott a jőnevű Milleker szállodában, hol képviselve volt a lakosság minden rétege társadalmi állás, nemzetiség és valláskülönbség nélkül.

Az első felköszöntőt Dr. Dajkovits István, ügyvéd, az ünnepelt régi barátja mondotta, szépen kidolgozott beszédben ecsetelte H-g érdemeit; majd Rottler F., városi képviselő szól német nyelven, mely után Herczeg mondott szellemes válaszában köszönetet azon ovációért, melylyel őt szülővárosa megtisztelte.

Herczeg beszéde a következőleg hangzott:

Igen tisztelt uraim!

„Természetesnek fogják találni, sőt el fogják tőlem várni, hogy midőn első ízben van alkalmam nyilvánosan szólani szülővárosom polgárságának eszéhez, ezt magyar nyelven teszem. Azon általános, szent kötelességeken kívül, melyek minden magyar állampolgárt a magyar nyelvhez, mint az országban divó nyelvek souverain királynőjéhez fűznek, én még a speciális hála és kegyelet láncza is kötnek a magyar nyelvhez, mert mindazt, ami vagyok, mindazt, amim van, a magyar nyelv királyi lobogója alatt teljesített szerény szolgálomnak köszönhetem. A mai estét is annak köszönhetem. Azzal fejezem be magyar szavaimat, ami minden magyar ember gondolkodásának és eszelekvésének kezdete és vége, minden magyar filozófia alfája és omegája: Isten óvja, isten tartsa meg a mi drága magyar hazánkat!”

Szónok aztán azon idősebb polgárok kedvéért, a kiknek nem volt alkalmuk elsajátítani a magyar nyelvet, németül folytatta beszédét. Elmondta, hogy mikor harmadfel esztendővel ezelőtt nekiindult a fővárosnak, és első irodalmi sikereit aratta, az a

A leány dicséretére mondom, hogy a sok kerítés, mit mondvá csinált kövérségével szereztek neki, mit sem változtatott szívbéli jóságán. A bérgyerekek ismerték ezt a jóságát, a komondorok és a szárnyasok pedig ösztönösen megérezték, mert Lizának csak mutatkoznia kellett a cseléd udvaron, hogy mozgalmal tüntetések központja legyen.

Liza nem állapodott meg az emberekkel és állatokkal, gazdag szívének érzelmeiből kijutott még a papíron élő fantomoknak is, a kedves olvasmányát képező regények hőseinek.

Nagyon szeretett regényeket olvasni és ebben is különbözött néneitől, a kik a fővárosi újságokból legfőleg a bálí tudósításokat böngésztek ki, meg az eljegyzési híreket.

Volt a Gyurkovitsék kertjében egy ősrégi bodzafa, ennek az alacsony koronájában egy titkos kis zúgót talált magának Liza, hol ezer dongó zümögése közepett órákon át elábrándozhatott a boldogtalan Izaura ögrófnő sorsán. Mikor Izaurát a családi sirboltba temették, végtelen fájdalommal könyekben olvadt fel, mikor pedig az utolsó fejezetben kitudódott, hogy Izaura még sem halt meg komolyan, kéjes boldogság nyilalt át a kővér Liza szívére.

Gyurkovitsné aggódalommal töltötte el, hogy ötödik leányát vágyai nem a bálí termék realis parttje, hanem regényes légvárak felé vonzzák.

— Azt várod talán, hogy Orlandó gróf fog feleségül venni, vagy Lebegényi báró?

Sem Orlandó gróf, sem Lebegényi báró nem

borús sejtelen vett rajta erőt, hogy irodalmi működése mégha mindvégig sikeres lenne is, mind jobban el fogja távolítani földjei szívéből. Mert csudálatos, de igazolt tapasztalás, hogy a kultura szolgálataiban fáradozókat, ha elismeréssel találkoznak is egy egész ország részéről, életükben rendszeresen megtagadja a saját szülőföldjüket. Herczeg elmondta aztán, hogy nemrégiben egy reá nézve igen fontos problémával kellett megküzdenie.

Arról volt szó, hogy mint a hírlapok napi szükségleteinek dolgozó gyorstollu tárczáiról fogja-e befejezni irodalmi pályáját, vagy meggyőzőheti-e a közönséget arról, hogy tolla alkalmas nagyobbabásu kompozíciókra is. Kísérletet tett a Nemzeti színházban és kísérletével nem vallott éppen kudarcot. Biztosítja polgártársait, hogy midőn legújabbán feléje zúgott a fővárosi közönség tapsvihara, nem érzett akkora boldogságot és büszkeséget, mint mikor meghallotta, hogy ez a tapsvihar visszhangot keltett szülővárosában. Most olyan formán éri magát, mint az iskolás gyerek, midőn átnyujta szüleinek a bizonyítványát. A szülők egy futó pillantást vetnek a bizonyítványba, aztán egy gyöngéd, szeretetteljes pillantást a gyerekre. Ez a pillantás azt jelenti: „Nem hoztál szégyent a nevünkre; meg vagyunk veled elégedve!” Szónok kéri polgártársait, hogy tekintsék őt továbbra is vérükből való vérenek. Ő a maga részéről legszebb irodalmi sikerének fogja tartani, ha sikerül neki a nemzeti kultura ragyogó egéről egy szerény fényugarat ide terelni, hogy megaranyozza vele Versecz városának ősi ezimertét. A város polgárságára emeli pohárát.

Seemayer János, polgármester, meg hangú toasztja a polgárság körében nagy visszhangra talált. Gérecz Károly, főreáliskolai tanár és Kuna Jenő, ügyvéd, lelkes felköszöntői után Perjessy Lajos éltette Herczeg szerető édes anyját, mely után az ünnepelt a város apjára Seemayer polgármester egészségére üritett poharat.

Dr. Kormos Béla, kir. közjegyző beszéde, melyben megvilágította versezi viszonyainkat a magyar szó és nyelv kultiválása tekintetében, s éltette Herczeget mint igazi magyar irót — szünni nem akaró tapoktat aratott. Henry S. róm.-kath. prépostnak a magyar költőkből vett idézett ekkel ékeskedő fenkölt toasztja után Botka magy. kir. honvéd-százados szolt igazi szónoki hővel a katonaság nevében, majd Takács Gyula, főreálisk. tanár, Trucza Döme, kir. aljárásbíró, Dr. Markovits György, az ifjúság és fiatal barátok nevében Weifert Károly főjegyző, Hemberger B. és Christian József stb. mondtak sikerülnél sikerültebb felköszöntőket.

Rég elhangzott már az éjfél óra, midőn a még jelenlévő tarsaság tagjai, közel 40-en zeneszó mellett kísérték az ünnepeltet lakására.

A bankett nagy lelkesedés közt, férfias komolysággal, — a legszebb rendben folyt le.

Mulasztást követnének el akkor, ha a megtartott bankettel kapcsolatban Milleker szalodatulajdonosról külön is meg nem emlékezünk. Nem csak a ritka jó ételek és italok, a pontos kiszolgálást akarjuk felemlíteni, hanem azon pompás kiviteli „Menu“-kártyát is, (Kirch-

vette feleségül Gyurkovits Lizát, hanem Radványi Gida, a ki éppen az nap tette tiszteletét a háznál...

A kis Radványi Gida egy pár esztendővel ezelőtt halálosan szerelmes volt a harmadik Gyurkovits-leányba, a szőke Katinkába. Radványi ezredes megnézte a leányt, aztán maga feleségül vette, Gida fiát pedig felküldte a Szergiusz doctor magánintézetébe, hogy megszabaduljon tőle. Azt mondta neki, hogy ne is merjen haza jönni, míg le nem tette a pórtérségét.

Gida nem találta sietősnek a dolgot, Szergiusz doctor pedig, a ki havi százötven forint társapénzt kapott a fiatal báróért, még kevésbé. Gida tehát két évig mint doyen elnökölt az intézeti önképzőkör ülésén, aztán, egy váratlan baleset következtében, mégis kikapta az érettségi bizonyítványt. A váratlan baleset abból állott, hogy a minisztérium megvonta a Szergiusz-intézetől a nyilvánossági jogot. Szergiusz doctor pedig loszúból érettségi bizonyítványt adott minden növendékének.

Az ezredes úgy vélekedett, hogy fia már eleget tanult, — úgy se lesz belőle egyéb mint ló-sorozási elnök vagy legfőlegb főispán! — és haza hozatta.

A kik Radványi Gidát már azelőtt ismerték, úgy találták, hogy nagyon megváltozott az intézetben. Megbajuszosodott és megerősödött, Liza a maga részéről azt is konstatálta, hogy van a moderában valami regényes disztinckzió, az arezában valami bánatos komolyság, a mi szörnyen érdekes és Monte-Christo grófra emlékezteti az embert, vagy még inkább Don Carlosra, a ki tudvalevőleg

ner J. E. özvegye nyomdájának terméke) melynek mindegyikén ott volt Herczeg kitünő fényképe, és a melyet a nap emlékére mindenki megörzött és elvitt magával.

Nagy érdeklődéssel várt felolvasását kedden este tartotta meg H-g a „Szőlvényigé“-hez címzett vendéglő nagy termében, mely ez alkalommal nagy és előkelő közönséggel telt meg. A nagy hirre szert tett Gyurkovits leányok egyikének „Liza kisasszony“-nak rondkívül érdekes történetét, nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta a közönség. Falrengető tapsokkal, éljenzésekkel hívta újra és újra az emelvényre a felolvasót.

Tekintettel német ajkú lakosságunkra, egy német felolvasást is tartott H-g „Frau Lieutenant“ cím alatt. E felolvasás után megeredt a tánc s az ünnepelt e téren is az első volt, ki legnagyobb szenvedélyvel áldozott Terpsichorenek, s ő volt a legutolsó is, ki elhagyta a tiszteletére rendezett multság színhelyét, a mi egyik bizonyítéka annak, hogy a multság valóban sikerült volt.

Napi hírek.

Eljegyzés. Roszmanitz Márton, cs. és kir. főhadnagy a katonai geográfiai intézetnél, (városunk fia) a mult napokban Bécsben eljegyezte Thalhauser Friderika kisasszonyt. Gratulálunk!

Hymen. Krutsay Károly, a m. kir. államvasutak hivatalnoka, ki hosszabb versezi működése alatt városunkban is sok barátot szerzett magának, a mult napokban eljegyezte Liptay Hilda kisasszonyt, Liptay János nagy-beckereki kereskedő szép és művelt leányát. Gratulálunk!

Herczeg — önmagáról. Mások is mondták nekem, magamnak is eszembe jutott már nem egyszer: az irás, a mint én azt művelem, nem ér fabatkat sem. Limonádé az egész! Csupa nyakig begombolkozott, szépen megfésült emberfiát szerepeltetek az elbeszélésemben. Jó nevelésű embereket, a kik első, vagy legrosszabb esetben is második osztályon utaznak át az életem, Gardéniát viselnek a gomblyukukban, „illatos“ cigarettát szívnak és villával eszik a halat. Ha hőseim egyszer össze is szamarazzák egymást, másnap már biztosan elküldik egymásnak szekundánsaikat. Ha belebomanak egymásba, akkor „az édes mamával beszélnek“ és nyolcz napi gondolkozási időt kérnek. Ha épen meg akarnak halni, akkor kézesuklógig erő pongyolat vesznek föl, magukra terítik a selyem paplant és kecsesen kilehelik a lelküket. Tudom, hogy ez limonádé és tudom, hogy így nem fogok semmire se menni. Erősebb, igazabb dolog kell a világnak. Spiritusz, nem limonádé. Pedig tudnék talán ilyet is irni. Egyszer már el is határoztam, hogy írok egy „Morfium“ című regényt. Belenyulok a modern élet forrongó katlanába, úgy tűzöm tollhegyre az alakjaimat, a mint épen üstökön ragadtam őket. Embereket, a kik sebeiket kötöztetik. Az öröklött bűntől, a betegségtől kikezdettt alakokat, a kikben allati ösztönök dolgoznak és a kiket agysejt-

a tulajdon mostoha mamájába volt szerelmes...

Radványi Gida tényleg föltette magában, hogy bánatos méltósággal fogja tragikus sorsát viselni. Oh, — ő sokat szenvedett és küzdött magával az internátusban, bár eleve is elhatározta, hogy e harezban a kötelesség fog győzedelmeskedni a szenvedély fölött. Le fog mondani, ha bele is hal, — mint mondani szokták.

Az ember azonban nem azért győzedelmeskedik a szenvedélyei vagy más valami fölött, hogy titokban tartsa ezt a győzelmét. Az embernek ilyenkor szüksége van valakire, mondjuk egy Posa márkira, a kit beavat titkába és a kívül megbámultatja belső nagyságát.

És ki lett volna inkább hivatva Posa márkí szerepére, mint Gyurkovits Liza? Egy pár hét mulva, miután Gida napról-napra ott oszonnált Gyurkovitséknél, már annyira megbáratkozott Lizával, hogy elsrhatta nagy bánatát baráti keblén. (Ezt persze nem szabad szó szerint érteni)

Liza a könnyekig meg volt hatva. Búske volt Gida bizalmára, kit nemesnek, nagynek és szörnyen érdekesnek talált és kérétenül örök barátságot esküdött neki.

Ő soha sem merte remélni, hogy Bács-Tamáson valaha szemtől-szembe lásson egy embert, a kiből a kötelesség küzd a szenvedélylyel, vagy a kiből más valami küzd.

A tamási urak soha sem beszéltek kötelességekről és szenvedélyekről, ők mindig csak a termésről beszéltek, lovakról és nagy ivásaikról.

(Folytatása következik.)

jeik kórtani elváltozása örületes, képtelen gaztettekre ösztökél . . . Decolletált embereket! (A decolletage-nál erősebb szót nem szabad használnom) Az olvasóim majd találgatják, hogy én zavarodtam-e meg, vagy a hőseim, vagy ők maguk. A könyv elején majd vért szagoltatok velük, felbőszítem őket, hogy törjenek, zuzanak, romboljanak. A könyv végén hideg, sőt szomorúságot küldök rájuk . . . Ez volna a „Morfium“ sikere — ha meg tudnám úgy írni, a mint el tudom gondolni. És most elmondom, hogy miért nem tudom úgy megírni. Van nekem egy kis unokahérom, a ki tavaly szabadt ki az apáczáktól. Úgyes kis leány, a kinek azonban egy nagy hibája van: el szokta olvasni minden dolgomat. Figyelmesen olvassa, czímtől a végig egy szó nem kerüli el a figyelmét. Még nem adtam ki olyan dolgot, a mi el nem olvasott volna. Csodálatos leleményessége fejt ki abban, miként kell megszerezni azokat a vidéki kalendáriumokat is, a melyek véletlenül éppen az én tárczaimat találtak kioldóznivalahonnan. Ha most az íróasztalomnál ülök, gyakran esik meg velem, hogy a kis hugomra gondolok. Elgondolom, hogy vajjon mi esoda arczczal olvassa, a tollamat koriggálva szalasztom végig a kéziratot, a hőseim pedig, a helyett hogy késsel mennének egymásnak, szép illedelmesen szekundánsokat keresnek, a szerelmes leányaim nyolcz napi gondolkozási időt kérnek, a morfiumból pedig csak megint limonádé lesz. Úgy látszik, hogy ez a leány a romlásomra született. Egy reményem van még. A leány már tizenöt éves, két év múlva már bálozni visszük. Nem éppen csúnya és elég életre való, hogy idejekorán fokotó alá kerüljön. Ha egyszer férjess asszony lesz, akkor majd könnyebben mozog tollam . . . Miket fogok én akkor írni!

Jubileum és iskolai ünnepély. Buday József főreáliskolánk érdemekben megöszült igazgatójának tiszteletére — azon alkalomból, hogy verseczi működésének most volt 15-ik évfordulója, s nevenapja, — az ifjúság a tanári testület támogatása mellett a mult vasarnap d. u. 3 órakor minden tekintetben kitünően sikerült ünnepélyt rendezett a főreáliskola nagy rajztermében. Az ünnepélyen zsufolásig megtelt a valaha tánczteremnek készült s Verseczen a legnagyobb terem — különösen a hölgyek voltak nagy számmal képviselve. Az ifjúság sokoldalúságát fényesen igazolta a gazdag és változatos műsor. Az ifjúsági zenekar bekezdő indulója után, melyet műkedvelőknél ritkán tapasztalt praecizitással adtak elő, Gyurits Miklós VIII. oszt. tanuló intézett az ünnepelt igazgatóhoz talpraesett beszédet, átnyújtotta az ünnepi ajándékot (csinos ezüst kelyhet), mely után Buday József igazgató lépett az emelvényre, meghatott szavakkal köszönvén meg a szép ovációt. Az ifjúsági zenekar előadása után Lachstädter Ottó VIII. oszt. tanuló adott elő egész ügyesen és batran egy monológot, Gyurits Miklós (VIII. oszt.), Heegn Reinhold (VIII. oszt.), Rigyitsky Sandor (VII. oszt.), Hirsch Ignác (VII. oszt.) kísérete mellett adtak elő egy sikerült tercsettet. Weiner Henrik VIII. oszt. tanuló Petőfi „A ledőt szobor“ című költeményét szavalta, s ezután nagy hatást keltett a „Tavaszi elmúlt“ című ismert dal előadása. A közönség tetszésének hangos tapsokban adott kifejezést s általános azon kívánsága, hogy hasonló ünnepélyek többször is rendeztessenek. Igazi elismerés illeti a rendező tanárokat Janell Józsefet, mint a zenekar — és Szorényi Józsefet, mint az énekkar tanárelnökeit, valamint Lachstädter Ottó VIII. oszt. tanuló, ki az ének és zenerészleteket betanította.

Tekintetes Wallandt Béláné úrhölgynek, ki az ev. lelkészi hivatalnak 10 frtot sziveskedett szegények között való kiosztás végett és a temetőkút-alap növesztése céljából adományként átadatni, a szegények és az egyházi előjáróság nevében ezennel köszönet nyilvánítatik. G.

A magy. kir. pénzügyminiszter Lancel Károly kir. adótisztet Csepregről hason minőségben a verseczi kir. adóhivatalhoz helyezte át.

Házvétel. A rezidencia-utca elején fekvő Thier Adám-féle házat a mult napokban Herceg József gyógyszerész 25.000 frtért megvette. A gyógytar oda fog költözködni.

Azon szenvedélyes polemia hatása alatt, mely lapunk és a „Neue Werschetzer Zeitung“ között folyik, s melyben a magyar feliratok és czégtablák használásáról van szó, ujabban több jóérlémmel kereskedőnk hozta meg magyar nyelven azt a tiszteletet, hogy újra festette s magyarul íratta ki a czégtablákat. Eljenek a derék emberek? Neveiket a többi magyar felírást használó czégek nevével együtt legköze-

lebb nyilvánosságra hozzuk, hogy magyarul érző intelligenciánk figyelmét felhívjuk rájuk.

Szólóvessző - adományozás. Mint Waldherr József főreálisk. tanár közgazdasági előadót a földmívelésügyi miniszterium hivatalosan értesítette a Kehrér Károly által képviselt folyamodók 2000 drb. Othello sima vesszőt kaptak.

Szabadságharcunk emléktárgyainak muzeuma Budapesten (Károlykörút 3. szám) tudatja a bármily hazafias ünnepélyeket rendező egyletek és községekkel, hogy szivesen ajándékoz ilyen czélokra nyomtatott Kossuth arczképekkel egy-egy példányt, sőt bérmentve küldi meg azt a kérelmező egyleteknek. Kossuthnak életnagy olajfestésü leghivebb képeiből szép rámaival együtt 30, 48 és 150 frtért lehet rendelni egy példányt. A ki pedig volt honvéd atyját, vagy meghalt rokonát óhajtja életnagy olajfestésü képben birni, az fénykép vagy kisebb rajz nyomán ugyancsak a fenti árakban rendelheti azt meg az 1849-49. ereklje muzeumrendezésétől Budapest, Károly-körút 3.

Uj kiránduló hely, az az hogy nem egészen új, mert valaha régen, sokan felkeresték a Mészits patak partján Versecz és Jabuka közt fekvő úgynevezett „Papak csárdá“-ját. Valaha nagy multságok estek meg benne. Régi fái alatt nem egy majális tartatott. Ujabban új fény látszik derülni a papok csárdájára. Hirsch Ignác több évre kibérelte, kitaratozta, új kényelmes verendát épített. Gondoskodik jó sörrel és más italokról. Hideg étek mindig lesznek kaphatók, szóval a verseczi kiránduló helyek száma ismét szaporodik egygyel.

Gözfürdő. Újabb intézkedés szerint a Fritzele gözfürdőt ezentúl mindennap lehet használni. A nők órája d. e. 7-10-ig; — a férfiaké 10-1-ig tart.

A műbor ellen. A kereskedelmi miniszter által a mesterséges borok készítésének és ezek forgalomba hozatalának eltiltásáról benyújtott törvényjavaslat szerint tilos mesterséges bort készíteni, úgy szintén ily bort bármilyen módon forgalomba hozni. Ép oly tilos azokat az anyagokat, melyek műbor készítésére vagy gyártására használnak, erre a czélra s ezen a czímen hirdetni vagy forgalomba hozni. Mesterséges a bor, ha az a) nem kizárólag szőlőből, illetve szőlőmagból készült; b) ha a borhoz tisztított szeszen vagy konyakon kívül vizet, vagy bármely más anyagokat kevernek. A külföldi, mazsolaszőlő hozzáadásával készült természetes bort „tokaji“, „hegyaljai“ vagy szomorodni elnevezés alatt forgalomba hozni tilos. Pezsgőt, ürmöst, törkölybort (csiger, löre) és gyümölcsbort csak ezen minőségüknek megfelelő elnevezés alatt szabad raktározni és forgalomba hozni. A ki ezen rendelkezések ellen vét, kihágást követ el és súlyosan bünhődik.

Olyan pinczérel is kevés vár s rend lkezik, mint a minő a verseczi „Milleker“ szálloda régi, hű úgynevezett „Hosszú Antal“ ja. Ez az ember nagy ideálista. Mikor Jászay Mari itt járt, lelkesedésben saját kötszégén szerzett pompás esztoral l pte meg a nagy művésznő, ki azután meg is küldte neki dísz arczképét pár hízelő sor kíséretében. Antal az arczképhez drága selyem bársnyv alomtot csináltatott, s úgy írta, mint szent erekljét! Márczius 15-én a mi Antalunk tikosan nagy koszorút készített s — a mit mások elmulasztottak — megkoszorította a honvédekéket. A magyar hírlapokat ő olvassa el legelőször, s a publikum figyelmét nagy szerénységgel mindig felhívja a nevezetes

irodalmi eseményekre. Természetes, hogy az ilyen irodalom barát — a ki könyveket is szerez szép számmal — mily nagy tisztelője Herceg Ferencznek. Antal szintén meghozta a maga külön ovációját. Nagy transparentet fabrikált, mely ott világlott a H-g bankettjén! Hát akad e egyhámar oly pinczér, mint a mi Antalunk?

(Piaczi árak Verseczen). A mult csütörtökön f. hó 23-án a következők voltak a piaci árak: Búza legjobb 6 frt. 40 kr., középszerű 6 frt. 40 kr., Kétszeres legjobb 5 frt. 30 kr., középszerű 5 frt. 10 kr., Rozs legjobb 5 frt. 40 kr. Árpa legjobb 5 frt. — kr., középszerű 4 frt. 75 kr., Zab 4 frt. 60 kr., Kukoricza 3 frt. 60 kr., Marhahús 58 kr., Disznóhús kilója 48 kr., Czukor 50 kr.

A kedélyes Vetter.

Jellemző kis epizódon mulattak a mult napokban a H-g banketten. Egyik reprezentánsunk, a ki magyarul nem igen ért, nagy áhitattal hallgatta az egyik kitérőt, és nagy hővvel magyarul beszélő szónokot . . . ! Egyszer azután csak odahajlik a szomszédjához: — „Ich kann aber absolut nicht begreifen, warum ist der Herr Redner so böse!“ . . .

Szerkesztői levelezés.

Többeknek Az a bizonyos fiatal úr úgy látszik fel akar tűnni, mert olyan dolgokat ír, a melyek szinte erőszakosan provokálják e város magyarsága részéről a feleletet. Ide megint paszol a „karávanos“ példaszó. Hogy azonban azt a bankettet csak a „Bürgerschaft deutscher Zunge“ rendezte volna, az hogy szépen mondjuk ki, — valótlan, mert a hivatalnok elem, a magyar közönség túlnyomó volt — s hogy ott a hazafiságból lezékelt adott volna valaki a mi jelenlévő derék németajku polgárainknak, azt csak a roszakarat állíthatja. Soha nem volt még oly szép egyetértés, mint éppen azon alkalommal. Hiába erőlködik az a fiatal úr — személyét csak apja hirdetései után ismerik városunkban.

Köszönetnyilvánítás.

Herczeg Ferencz mélyen tisztelt polgártársunk felolvasásának jövedelmeként a városi árvaház-építési alap javára nekem a rendező bizottság által 124 frt. 50 kr. adatott át. Kellems kötelességemnek tartom ennél fogva mindazon köröknek, kik ezen szép eredményhez hozzájárultak, ez úton hálás köszönetemet nyilvánítani.

Verseczen, 1893. évi márczius 22-én.

Seemayer,
polgármester.

A Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jönnek bizonyult bedörzsölés, eszű, kösvény, hátfájalmak és megbüllések ellen a világ minden részén el van terjedve és kitérő hatása által

→ a legjobb ←

házszer hírnevét elnyerte. A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kros ivergekben és így a legolcsóbb

házszer.

A tavaszi és nyári évadra!

Henn Adolf,

kalap-gyári-raktára,

főtér, Mazsary-féle ház (előbb Fuchs-féle ház),

ajánlja gazdagon felszerelt, régi jó hírnevnek örvendő raktárát, melyben legkülönfélebb úri és gyermek-kalapok, szövet és szalma-kalapok, utazó, dolgozó, házi és üzleti sapkák, továbbá cylinderalapok és klakkok a legnagyobb választékban kaphatók

A legujabb, legolcsóbb és legszolidabb kivitelű árúk támulatos olcsó árakon. Minden a kalaposrágba vágó javítások, átalakítások azonnal és a legpontosabban eszközöltetnek.

A FIÓK-ÜZLETBEN

Andrássy-sétatér, Georgievits Milán-féle ház,

mivel ezen üzlettel felhagyok, mindenféle árú a legolcsóbban kerül eladásru.

Tisztelettel

Henn Adolf.

Nevezetesebb bünesetek. Kosutány Géza, budapesti kir. törvényszéki bíró az ily cím alatt közkeveltségűvé vált munkájának 4-ik kötetét becsátotta sajtó alá. Ezen kötet tartalma: Bűnös-e vagy beteg? — A számok új-jel nőnek. — A kifosztott pénztár. A nagyérdémi munka a napokban jelenik meg. Az 1 frtyi előfizetési ár Lampel Róbert kiadóhoz küldendő be.

Különlegességek vázalon és mosászövetekben. Ujdonságok selyem és pique mellényekben.

Minták
minden tájék felé bérmentve.

Elismert legjobb modern
ruhászövetek
a tavaszi és nyári használatra, a legolesőbbtől a leg-finomabb minőségig, szintiket nem hagyó és tartós szövetek öltözetek, felöltőkre és minden más czélra kiáll utóvívét mellett **gyári áron** méterszáma magánosoknak és szabóknak

cs. és kir. szab. finomszövet és gyapjúárú gyár és raktár
Schwarz Moricz,
Zwittau Brünn mellett.

Szövet egy teljes öltözetre frt. 3.50-től frt. 20.—ig
Szövet egy felöltőnek (Ueberzieher) 4 fittól 16 frtig
Szövet egy nadnágra frt. 1.40-től frt. 8.—ig
Fekete Peruvian és Doskins
szalonöltözetekre 7 — 12.—
Mosható Kammgaru öltözetre, valódi 3 fittól felfelé
Piqué mellények 00 krtól 6 frtig.
Maradék szövetek olcsó áron adatkak, de minták nem küldetnek.

Egyenruhászövetek, vízátthatlan vadászszövetek, Peruvian, Doskin szalonruhákra, utazó plaidek stb.
Női ruhászövetek.

Mintakönyvek
szabóknak bérmentesítés nélkül.

Minden megrendelés allandó vevővé teszi a megrendelőt. Elismerő iratokkal rendelkezünk a közönség minden rétegéből.

Hidegviz-
gyógyítóintézet
nyílt meg
Ujvidéken
márczius 1-én alólirottak felügyelete alatt, mit a n. é. közönségnek becses tudomására hozunk.

Dr. Stanojevics **Dr. Velimirovics.**

Kirchner J. E. özvegyének
Verseczen saját házában
38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legujabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt
könyvnyomdája
ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:
ujságok, különféle művek, röpiratok,
árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,
eljegyzési kártyák, czimlapok, bál meghívók,
gyászjelentések, valamint czimkék, árújegyek,
arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrássy-sétátár és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házban van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVI. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivála számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.

Versecz. A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása.